

EEN HUIS VOOR HARRY

Leo Timmers

Querido

(door Laure Evers)

OVER DE MAKER

In 1993 debuteert Leo Timmers als illustrator met *Ted en Netje* van Agnes Verboven. Zijn cartooneske tekenstijl kenmerkt zich door humor, vorm en kleur en hierdoor springen zijn illustraties meteen in het oog. Zijn felgekleurde prenten en scherp afgelijnde figuren passen dan ook perfect bij de humoristische ondertoon van zijn verhalen. Zijn originele stijl is het resultaat van een langdurig proces van wikken en wegen en verschillende elementen uitproberen.

Hij slaagt er in om lichte humor te combineren met ernstige thema's als hebzucht of erbij willen horen.

Die combinatie van vrolijkheid en ernst is ook te merken in *Boem*, een prentenboek over een kettingbotsing. Daarin vertelt hij het verhaal van een bende beesten die een kettingbotsing veroorzaken. Elk dier heeft zijn eigen moment van verstrooidheid en daar komen ongelukken van. Maar gewonden of verkeersagressie vind je niet in *Boem*, iedereen komt beter uit het ongeluk dan voordien. Leo Timmers kan enkel met beelden een eigen wonderlijke wereld creëren voor kinderen.

Hij illustreert ook regelmatig voor *De Standaard* en tijdschriften zoals *Humo* en *Knack* en maakt covers voor jeugdromans en advertenties. Hij is meermaals bekroond voor zijn werk en zijn boeken zijn wereldwijd vertaald en uitgegeven. Hij maakte eveneens de ketnetreeks *Ziggy* en *de Zootram* en werkt aan een nieuwe televisiereeks gebaseerd op zijn boek *Diepzeedokter Diederik*.

(bron: <http://jeugdnliteratuur.org/auteurs/leo-timmers>, geraadpleegd op 7/8/2018)

1. VOOR HET LEZEN

Een opmerking vooraf: het boek sluit qua thematiek goed aan bij de belevingswereld van de jongste KJV-leden (angst om mama kwijt te zijn, (even) verloren lopen, verdwaald zijn, weg zijn van huis versus op ontdekkingstocht gaan in de omgeving) en bevat heel wat eenvoudige bijvoeglijke naamwoorden. Bovendien staat er niet veel tekst op een blad, waardoor de kleuters hun ogen de kost kunnen geven en de prenten ten volle kunnen bestuderen. De illustraties zijn kleurrijk, helder en spreken tot de verbeelding. De stedelijke setting is wel wat retro en daardoor misschien niet steeds herkenbaar voor kleuters, maar dat verhoogt wel het bijzondere van de wereld van Harry en biedt stof tot gesprek en woordenschatuitbreiding.

De structuur van het verhaal is eenvoudig en bevat herhalende elementen zoals in een repeteerverhaal.

Kaft

De kaft geeft je als verteller reeds heel wat interessante invalshoeken om thema's uit het boek aan te brengen, te werken aan literaire competenties en om aandacht te besteden aan zowel woordenschatverwerving als ontlukende geletterdheid.

Bekijk met de kinderen de kaft van het boek. Dit zijn mogelijke vragen:

Voorkant

- **Illustraties:** Wat zien jullie? Een kat? Wat doet de kat? Waarom? Wat zie je nog? (*woordenschat: lantaarnpaal*) Een vogel? Waar zit die vogel? In zijn huisje? Hoe heet het huisje van een vogel? (*woordenschat: nest*). Vind je dat een leuk huis? Wat zou er allemaal goed aan zijn? Wat is er minder leuk aan? (*o.a. dat het vlak bij een lamp is en het dus nooit donker wordt.*)
- **Titel:** Vertel vervolgens aan de kleuters wat de titel van het boek is. Wie zou Harry zijn? De vogel? De kat? Waarom? Vertel de kleuters uiteindelijk dat de kat Harry is. Zou het boek over een huisje kunnen gaan? In welk soort huis zou Harry kunnen wonen? Wat zou een kat belangrijk vinden aan een huis? Welk soort huis zou hij kiezen?

Achterflap

- Wat zien jullie? Bespreek de verschillende soorten katten en wat ze aan het doen zijn. Is de kat van de voorkant ook aanwezig op de achterkant? Hoe voelden de katten zich? Hoe zie je dat? Wat doen katten als ze blij zijn? (*staart in de lucht*)
- Breng de aandacht van de kinderen naar de paal in het midden. Wat is dit? (*woordenschat: kiosk*). Leg ook uit wat een kiosk is en waarvoor het dient. Zien jullie dat nu nog op straat? Niet zo vaak? Hier kan je dus al een indicatie geven van het retrokarakter van de setting in het boek. De kleuters zullen waarschijnlijk ook wijzen op de affiches met de foto van de kat. Waarom zouden er foto's van een kat ophangen? Je kan hier eventueel ook het begrip 'vermist' aanbrengen en uitleggen, of dat houden voor later, tijdens het voorlezen.

Leefwereld

Vraag aan de kleuters wie er een kat heeft thuis.

- Hoe ziet die kat er uit? Welk kat op de achterflap lijkt het beste op de kat van de kleuters? Waar houdt de kat van? Mag de kat naar buiten? Wat doet de kat dan als zij buiten is? Welke soorten katten kennen ze allemaal? Hebben ze ook al eens foto's van hun kat getrokken en opgehangen op straat? Etc.

2. TIJDENS HET LEZEN

Voorleestip: toon de kleuters prent per prent, bladzijde per bladzijde. Gebruik een leeg blad om de rechterpagina af te dekken of om die langzaam zichtbaar te maken terwijl je vertelt. Als je er tijd, ruimte en budget voor hebt, kan je de prenten ook kopiëren op A3 en in een kamishibai gebruiken. Dit verhoogt de betrokkenheid van de kleuters en bouwt de spanning op. Andere verteltechnieken zoals een vertelrol of een verteltafel zijn ook uitermate geschikt voor dit boek, maar vergen wel wat voorbereidingswerk.

Prent 1: vertel dat de vlinder Vera heet.

- Vinden de kleuters dat een mooie naam? Wijs hen ook op de alliteratie V-V. Geven de kleuters ook namen aan vlinders?
- Waar is Harry? Zou dat zijn huis kunnen zijn? Waarom denken de kleuters dat (niet)?

Start vervolgens met het verhaal.

Prent 2: je kan hier aan de kleuters vragen waar Harry en Vera spelen.

- Wat zien ze allemaal? (*daken, schoorstenen, ramen*) Vestig ook hun aandacht op de antenne (*woordenschat!*). Weten de kleuters wat dit is? Waarvoor dient het? (*De antenne lijkt zelfs een beetje op een visgraat!*)

Prent 3:

- Waar wil Harry naartoe? Waarom zou hij terug naar huis willen?

Prent 4: gebruik zeker bij deze prent een blad om langzaam de rechterpagina bloot te geven terwijl je Harry nabootst: "Vera? Vera?...". Je geeft op die manier ook aan dat de vier katten allemaal Harry zijn. Mogelijke vragen bij deze prent:

- Waar zou Vera nu zijn?
- Waar zou Harry nu zijn?

- Hoe voelt Harry zich? Hoe zie je dat? (De gelaatsuitdrukking van Harry spreekt boekdelen.)
- Weten jullie nog hoe die paal heet? (herhaling woordenschat kiosk) Wat zien jullie allemaal op de kiosk?

Extraatje voor volwassenen: de affiches op de kiosk zijn van de musical Cats en de opera Madame Butterfly. ☺

Prent 5: Harry weet helemaal niet meer waar zijn huis is. Hij is verdwaald. (woordenschat)

- Wat zien jullie hier? Wat zou die pijl kunnen betekenen? (een kaart van de stad met een aanduiding van waar hij nu staat)
- Maar waar is het huis van Harry? Wat zou hij kunnen doen om zijn huis terug te vinden?
- Wat zou er op de pijl kunnen staan op de rechterpagina? Kan een kat lezen? Waarvoor dient die pijl?

Prent 6 en 7: hier ligt de focus op de wegwijzers. Ze wijzen alle kanten op, Harry komt voortdurend pijlen tegen. Hij weet helemaal niet meer welke hij moet volgen en waar hij heen moet. Geef de kleuters voldoende tijd om de pijlen, verkeersborden en wegwijzers te bestuderen (ontluikende geletterdheid).

Prent 7:

- Hoe voelt Harry zich? Hoe zie je dat? (*Hij wordt moe en is triest, want zijn kop en staart hangen naar beneden en hij huilt of zweet. Hij heeft ook dorst, want hij drinkt van de waterplas.*)
- Wat moet Harry nu doen? Wat zouden de kleuters doen?

Vanaf prent 8: Harry kijkt rond naar de huizen in de buurt. De focus op de volgende pagina's ligt dan ook op de verschillende soorten huizen van de andere dierlijke inwoners van de stad.

Prent 10 e.v.: vanaf hier is het ook echt een meerwaarde om de rechterpagina steeds af te dekken. Je kan bij elk huisje dat Harry vindt aan de kleuters vragen wat zij ervan vinden.

- Is dit een goed huis voor Harry? Waarom? Waarom niet? Wat is er (minder) goed aan?
- Toon hen vervolgens de rechterprent. Je kan ook vragen aan de kleuters welk dier nu weer een klein, hoog, laag huis had. Op die manier doe je een beroep op hun geheugen.
- Laat hen bij **prent 13** raden wie er in het stevige huis zou wonen.

Prent 14: rijtjeshuis (woordenschat):

- Voor- en nadelen?

Prent 16: vestig de aandacht van de kleuters op de katten.

- Zijn dat dezelfde katten als op de achterkant van de kaft? Welke verschillen zien ze tussen de katten onderling? (*verschil in vacht, oogkleur*) Is er een verschil tussen Harry en de straatkatten? (*vol vlooien, een onverzorgde vacht*) Waarom zou dat zijn?
- Hoe reageren de katten op elkaar? Hoe zie je dat? (*Vriendelijk, want ze lachen en hun ogen stralen.*)

Prent 17: leuk detail: de poort van het park heeft de vorm van een vlinder.

Prent 18:

- Wie zou Vera kunnen zijn?

Prent 19:

- Weten de kleuters nog welk spelletje Vera en Harry speelden? (*tikkertje*)

Prent 20: opnieuw passeren de katten langs de kiosk.

- Wat is er veranderd? (*nu hangen er affiches van Harry omhoog*)
- Waarom zou dat zijn? Wie zou die foto's opgehangen hebben? Leg hier ook het begrip 'vermist' uit, of koppel terug naar wat je in de inleiding hebt verteld.

Leuk detail: de stand van de zon is veranderd – zie de schaduw van de kiosk, wat erop wijst dat de dag op zijn einde loopt.

Prent 21: opnieuw lopen de katten over de muur, maar nu in de andere richting. Hier kan je ook de aandacht vestigen op het telefoonnummer dat op de affiches staat.

- Waarom zou dat zijn? Bij wie zouden de bellers dan terechtkomen?

Prent 22:

- Is dit de juiste weg naar huis? Hoe zien de kleuters dat? Wat herkennen ze?

Prent 23 + 24: Harry is weer thuis.

- Hoe voelt hij zich? Hoe zie je dat? (*staart in de lucht, lachend*)
- Wie staat hem op te wachten?

Harry was wel wat bang, maar heeft aan zijn avontuur heel wat nieuwe vrienden overgehouden waarmee hij nu buiten kan spelen.

3. NA HET LEZEN

Algemene appreciatie

Om te vermijden dat kleuters onmiddellijk een algemene beoordeling uitspreken over het boek in termen van goed of slecht, kan je volgende vragen stellen die toch peilen naar een genuanceerde eerste appreciatie:

- Wat in het boek
 - o vind je heel mooi, moeilijk, triestig...
 - o maakt je blij, vrolijk...
 - o begrijp je niet zo goed...
 - o ...
- Ze kunnen hierbij zowel verwijzen naar de illustraties, personages, taal...

Onderweg en thuis

- Wat is Harry op straat allemaal tegengekomen? (kiosk, verkeersborden, brandkraan, daken, stadsplan, straatnaambordje, lantaarnpaal, wegwijzers, verkeersborden, standbeeld, afval (kartonnen doos), boom, auto, hondenhoek, vuilnisbak...) Herkennen de kleuters dit? Hebben ze dit ook al eens gezien? Hoe ziet hun eigen straat eruit?
- Welke dieren leven er allemaal in de stad van Harry? (katten, slak, vogel, duizendpoot, hond...) Welke dieren hebben de kleuters al in de stad gezien?
- De kleuters kunnen nadenken over hun eigen huis: wat vinden ze er leuk en minder leuk aan?

Verdwalen

- Hoe heeft Harry uiteindelijk de weg teruggevonden? (Hij heeft hulp gevraagd aan iemand anders.)
- Wie was er al eens verdwaald? Wie is mama of papa al eens kwijtgeraakt? De weg verloren? Hoe voelde je je dan? Weet je nog hoe Harry zich voelde? Wat heb je toen gedaan?
- Kennen de kleuters andere manieren om ervoor te zorgen dat je niet verdwaalt, dat je mama niet kwijtraakt, de weg niet verliest? Wat kan je doen als het wel gebeurt? (armbandje met telefoonnummer van mama en papa, steentjes gooien zoals in Hans & Grietje, GPS, kaart gebruiken, verdwaalpalen op het strand... Sommige oplossingen liggen meer in de leefwereld van de kleuters dan andere.)

Illustraties

Tijdens het vertellen kan je met de kleuters al heel wat bespreken over de illustraties. Hieronder kan je nog enkele suggesties vinden om achteraf aan te halen.

Bespreek met de kinderen de personages:

- Zijn dit echte katten? Waarom (niet)? Hoe zien echte katten eruit en hoe zien de katten uit het boek eruit?

Wijs de kleuters op de opvallende mimiek van de personages doorheen het hele boek.

Je kan ook de vergelijking maken met andere boeken uit de KJV-selectie. Zo zijn vb. de personages in “Driehoek” niet realistisch, maar zijn het vormen die ogen kregen, etc.

De illustraties bevatten heldere kleuren tegen een witte achtergrond.

- Waarom zou de auteur hiervoor kiezen? (focus)
- Kennen de kleuters andere boeken waarin dit ook zo is? (o.a. “Driehoek” en “Verliefd”)

Je kan eventueel er ook voor kiezen om de boeken met elkaar te vergelijken.

Verwerkingsactiviteiten

- De kleuters maken een affiche voor iets dat ze kwijt zijn.
- De kleuters maken met kosteloos materiaal zelf een huisje voor Harry of voor een ander dier en stellen het vervolgens aan elkaar voor.
- Je kan de kleuters ook in groepjes laten werken: ze maken met kosteloos materiaal samen een eigen 3D-versie van het decor, jij zorgt voor de personages (vb. op stokjes). Op die manier kan jij of kunnen de kleuters het verhaal achteraf in 3D naspelen (soort van verteltafel).
- Je gaat met de kleuters naar buiten en bekijkt met hen de verkeersborden en wegwijzers die rondom de bibliotheek / school / ... staan.
- Je kan ook zelf in de bibliotheek / school / ... allerlei wegwijzers/verkeersborden ophangen. De kleuters moeten de juiste weg volgen om bij het ‘huis’ aan te komen. (Wat aan het einde van de route ligt, kan je dan zelf invullen.) TIP: afhankelijk van de leeftijd van de kleuters selecteer je best een beperkt aantal erg duidelijke verkeersborden.
- Je laat de kleuters zelf een wegwijzer, stadsplan, ... voor hun eigen huis maken.
- Je kan ook een aantal labyrintaadsels op internet zoeken en aan de kleuters geven. Vb.
- Bewegingsactiviteit: je kan de kleuters verkeersborden/wegwijzers laten uitbeelden (vb. stop, ga naar links, ga naar rechts (woordenschatverwerving), geen doorgang,...)

VERGELIJKBARE TITELS

Mama kwijt / Chris Haughton (Gottmer, 2013)

Kleine ijsbeer, waar ga je naartoe? / Hans de Beer en B. Bos (De Vier Windstreken, 1994)

De mooiste vis van de zee komt veilig thuis / Marcus Pfister (De Vier Windstreken, 2006)

Kikker speelt verstoppertje / Max Velthuis (Leopold, 2008)

Toen Findus klein was / Sven Nordqvist (Davidsfonds/Infodok, 2013)

Grote kleine potvis / Mariken Jongman en Yoko Heiligers (ill.) (Marmer, 2014)

Mijn straat / Paul De Moor en Stefanie De Graef (ill.) (Lannoo, 2012) (voor oudere kleuters)

Thuis / Carson Ellis (Leopold, 2016)

Mijn zusje heeft het kleinste huis / Marjet Huiberts en Merel Eyckerman (ill.) (Gottmer, 2017)

Kleine muis zoekt een huis / Petr Horáček (Gottmer/Becht, 2018)